

Овчарик Станіслав Вікторович

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти;

Пахота Наталія Вікторівна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри менеджменту,

публічного управління та адміністрування,

Державний університет інфраструктури та технологій

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-367-8-34>

КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Корпоративна культура є ключовим елементом успішної діяльності підприємства, оскільки вона визначає цінності, норми і підходи, які впливають на поведінку працівників. Ця культура формує сприятливе середовище для співпраці, творчості та досягнення спільних цілей. Правильно сформована корпоративна культура сприяє залученню та збереженню талановитих працівників, підвищенню їхньої продуктивності та зниженню плинності кадрів. Крім того, вона сприяє побудові позитивного іміджу компанії в очах споживачів та інвесторів. Розвинута корпоративна культура є важливим елементом конкурентоспроможності та стабільності підприємства [1; 2].

Українські підприємства часто стикаються з проблемами в побудові корпоративної культури:

- історична спадщина та перехідна економіка, яка ускладнює формування єдиної ідентичності компанії;
- недостатня увага керівництва до цього питання і недостатній розвиток організаційної культури в умовах економічної нестабільності можуть впливати на якість корпоративного середовища;
- брак чіткого сприйняття цінностей та місії компанії також може стати перешкодою у впровадженні ефективної корпоративної культури компанії;

– нерозвиненість системи мотивації та винагороди може призвести до низької мотивації працівників та невідчутного залучення до корпоративної культури.

Такі проблеми потребують комплексного підходу та систематичних заходів для покращення корпоративної культури на українських підприємствах.

Корпоративна культура відіграє вагомую роль у формуванні ефективного використання трудових ресурсів на шляху до європейських стандартів. Вона охоплює сукупність цінностей, норм, правил поведінки, традицій, які визначають спосіб діяльності організації та її взаємодію з внутрішнім і зовнішнім середовищем [3].

Сильна і сприятлива корпоративна культура сприяє підвищенню продуктивності праці, зміцненню лояльності та залученості співробітників, ефективному вирішенню конфліктних ситуацій. Вона забезпечує прихильність персоналу до цілей і завдань компанії, формує почуття причетності та відповідальності за результати діяльності [4].

Імплементация європейських стандартів у сфері трудових відносин передбачає дотримання принципів рівності, безпеки, гідної винагороди за працю, можливостей для професійного розвитку. Корпоративна культура, орієнтована на ці цінності, сприяє гармонізації трудових відносин відповідно до європейських норм та забезпечує ефективне використання трудового потенціалу.

Корпоративна культура відіграє значущу роль у формуванні та підтримці ефективності персоналу на підприємстві. Перш за все, вона визначає цінності, стандарти поведінки та способи взаємодії між співробітниками. Позитивно налаштована корпоративна культура сприяє створенню сприятливого робочого середовища, де працівники відчують себе заохоченими та мають можливість розвиватися.

Вона сприяє підвищенню мотивації працівників, їхній залученості та відчуттю приналежності до команди, що може позитивно позначитися на продуктивності.

Крім того, корпоративна культура впливає на здоров'я та емоційний стан персоналу, що в свою чергу відображається на їхній роботі. Розвинута та підтримувана корпоративна культура є

важливим фактором для досягнення ефективності персоналу на підприємстві.

Впровадження корпоративної культури в Україні за європейськими стандартами має значний потенціал та перспективи. Це дозволить гармонізувати трудове законодавство, процедури управління персоналом і практики ведення бізнесу із загальновизнаними нормами Європейського Союзу.

Запровадження європейських підходів до корпоративної культури сприятиме поширенню цінностей рівних можливостей, гендерної рівності, безпечних умов праці та соціального діалогу між працівниками та роботодавцями. Це підвищить рівень захисту прав працівників та покращить імідж українських компаній на міжнародній арені.

Імплементация європейських стандартів корпоративної культури також забезпечить ефективний розвиток людського капіталу шляхом інвестицій у навчання та професійне зростання персоналу. Це дозволить українським підприємствам бути більш конкурентоспроможними на внутрішніх та зовнішніх ринках.

Загалом, впровадження корпоративної культури за європейськими зразками є необхідною передумовою для успішної інтеграції України до європейського економічного та соціального простору.

Ще в 2004 році прийнятий та набув чинності Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу». Програма визначає механізм досягнення критеріїв набуття членства в ЄС, який включає: адаптацію законодавства, утворення необхідних інституцій, інші додаткові заходи, необхідні для ефективного правотворення та правозастосування [5].

28 лютого 2022 року Україна подала офіційну заявку на вступ до Європейського Союзу. 17 червня 2022 року Єврокомісія запропонувала надати Україні статус кандидата, а вже 23 червня 2022 року Україна набула офіційного статусу кандидата ЄС, а з 14 грудня 2023 року розпочалися переговори України та ЄС про вступ. Одним із аспектів вступу є відповідність та інтеграція законодавства в сфері трудових відносин.

Повномасштабна війна, безсумнівно, негативно впливає на всі сфери життя, в тому числі і на впровадження корпоративної культури за європейськими стандартами в українських компаніях. Воєнний стан, руйнування інфраструктури, вимушені переміщення та економічна нестабільність створюють значні перешкоди для розвитку корпоративного середовища, орієнтованого на європейські цінності.

Багато підприємств змушені переорієнтувати свої ресурси на забезпечення безперервної діяльності та виживання в умовах війни, відкладаючи впровадження нових стандартів корпоративної культури. Крім того, постійні ризики для життя та безпеки працівників ускладнюють дотримання норм гідної праці та рівних можливостей.

Однак, попри всі виклики, прагнення до євроінтеграції залишається незмінним пріоритетом для України. Після відновлення миру, зусилля будуть спрямовані на подолання негативних наслідків війни та адаптацію корпоративної культури до кращих європейських практик.

Таким чином можна підсумувати, що корпоративна культура визначається системою цінностей, нормами та підходами, які впливають на поведінку та взаємодію працівників на підприємстві.

Вона є ключовим фактором у формуванні ефективного використання трудових ресурсів та досягнення європейських стандартів у цьому плані. Позитивно спрямована корпоративна культура створює сприятливе робоче середовище, що сприяє залученню, утриманню та розвитку талановитих співробітників.

Корпоративна культура також підвищує мотивацію персоналу, сприяє співробітництву та комунікації між колегами, а також сприяє підвищенню продуктивності праці.

Покращення корпоративної культури на шляху до європейських стандартів вимагає систематичних заходів, таких як розробка та впровадження чітких цінностей та місії компанії, створення системи мотивації та винагороди, а також розвиток лідерських якостей у керівництва.

В цілому, корпоративна культура виступає як каталізатор досягнення високої ефективності використання трудових ресурсів на шляху до європейських стандартів.

Список використаної літератури:

1. Копитко М.І., Михаліцька Н.Я., Верескля М.Р. Корпоративна культура як стратегічний напрям управління підприємством в умовах сучасних викликів. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021. № 2 (62). С. 92–99.

2. Шеремет А.М., Антонова З.О. Особливості психологічного впливу корпоративної культури підприємства на успішність бізнес-результатів. *Київський науково-педагогічний вісник*. 2022. № 26 (26). С. 30–36.

3. Калініченко С., Грібіник А., Аврята А. Формування корпоративної культури як фактор підвищення конкурентоспроможності туристичного підприємства. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 1. С. 158–163.

4. Сторожук О. Корпоративна культура промислового підприємства. *Менеджмент XXI століття: сучасні моделі, стратегії, технології* : зб. матеріалів ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Вінниця, 06 жовтня 2022 р. Вінниця, 2022. С. 636–644.

5. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18.03.2004 р. № 1629-IV. Дата оновлення: 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1629-15#Text> (дата звернення: 12.04.2024).